

Az új rendelet abból indulva ki, hogy ha a kincstár az így nyújtott ú. n. devizakölcsönöket az eredeti pénznemben fizetné vissza, a kölcsönt nyújtók az így vissza kapott összegeket a korlátozó jogszabályok értelmében a Magyar Nemzeti Banknak beszolgáltatni lennének kötelesek. Ezért akként rendelkezik, hogy e devizakölcsönök tekintet nélkül a befizetés idejére 1938. január hó 1. napjától válnak az eredeti pénznemben visszafizetésre esedékessé és az esedékesség időpontjáig a kölcsön szolgálatát továbbra is az 5460/1932. M. E. sz. rendeletben meghatározott módon kell ellátni. (1. §.) A kamatokat ugyanabban a pénznemben kell megállapítani, amilyen pénznemben a kölcsön befizetése történt. A kamatokat az illető pénznemnek a Magyar Nemzeti Bank által a kamatozási év december havának első napját megelőzően utóljára közzétett pénzfolyamán kell pengő-értékre átszámítani.

A rendelet 2. §-a értelmében a királyi pénzügyminiszter kivételes esetekben 1935. január hó 1-től kezdve a kölcsönkövetelésre előleget folyósíthat, melynek összege nem haladhatja meg a kölcsönösszeg 50%-át és egyénenként 5000 pengőt. Az előlegeket a befizetett eredeti külföldi pénznemnek a Magyar Nemzeti Bank által 1935. január 1. napját megelőzően utóljára közzétett pénzfolyamán pengőre átszámítva kell fizetni. Aki tehát annak idején 11.475 P értékű 2.000 dollár devizakölcsönt nyújtott a kincstárnak, az indokolt esetben 1000 dollár fejében 3407 pengő 30 fillér tőketörlesztést kap kézhez, fennmaradván 1000 dollár kamatozó követelése. Mint a rendelet maga is megállapítja ez az előlegnek nevezett kifizetés tulajdonképpen tőketörlesztés.

Az erre irányuló kérelmet a pénzügyminiszternél írásban kell előterjeszteni és megjelölnödök a kérelem alapjául szolgáló, kivételes méltánylást érdemlő körülmények. Melléklendök az e körülményeket igazoló okiratok és a Magyar Nemzeti Bank által a befizetésül kiállított eredeti elismervény.

Az 1934. évi december hó 23-án hatályba lépett 10.800/1934. M. E. sz. rendeletnek (Bp. K. 288. szám) 1. §-a az 1290/1933., 7600/1933., 16.300/1933. és 16.301/1933. M. E. sz. rendeletekkel módosított és kiegészített 6900/1931. M. E. számú a *transfermoratoriumot szabályozó* rendeletnek az 1934. évi december hó 22. napján lejáró hatályát, 1935. december hó 22. napjáig bezáróan meghosszabbítja, minek folytán e rendeletekben 1934. december hó 22. napjáig megállapított határidő és időszakok 1935. december hó 22. napjáig bezáróan terjednek.

A 2. §. utal a 16.301/1933. M. E. sz. rendelet ama rendelkezésére, hogy árverési vételár vagy vagyontömeg bírói felosztásánál, ha a záloglevelek vagy kötvények kibocsátásának alapjául szolgáló követelés arany dollárban vagy a dollár meghatározott időpontbeli pénz-lábara utalással van meghatározva, a sorozandó követelésnek pengőre való átszámításában az arany értékét kell alapul venni. Ha a felosztásban az érdekelték nem egyeznek meg, úgy az arany érték és a:

dollár megelőzően utoljára jegyzett árfolyam középára között lévő különbözetet egyelőre bírói letétben kell tartani. Az új rendelet értelmében az árverési vevő, ki a jelzáloglevél kibocsátás alapjául szolgáló jelzálogos tartozást átvállalja, kérheti, hogy az árverési vételár megfelelő részének letétbe helyezése, illetőleg letétben tartása helyett az előbb körülírt különbözet és annak a bejegyzés napjától számított évi 2% kamata erejéig az ingatlanra a záloglevél — vagy kötvény kibocsátás alapjául szolgáló követelést közvetlenül követő rangsorban a jogosult megnevezése nélkül a jelen rendelkezés hatálya alá eső telekadósság jegyeztessék be. Ez a telekadósság az ingatlanon az esetleges újabb árverések után is fennmarad, mind addig míg a telekadósság törlése iránt mindazok meg nem egyeznek, akiknek a telekadósság fenntartása érdekében állott volna, vagy amíg a különbözetet bírói letétbe nem helyezik, vagy a követelés végleges rendezésére vonatkozó jogszabály másként nem rendelkezik. A telekadósság alapján fizetendő összeg kiszámításában a 3 évnél régebbi kamatokat sorrendi tárgyalás esetében is a tőkével egyenlő rangsorban kell számításba venni.

Mindezekből következik, hogy amennyiben az árverési vevő a kölcsönt a hitelező beleegyezésével átvállalja, úgy a hitelezővel egyetértésben csak a deviza paritásnak és nem az érme paritásnak megfelelő összeggel rendelkezhetik. A különbözetre nézve nem elég, ha az árverési vevő a hitelezővel megegyezik, meg kell egyeznie az összes érdekelttel, hogy az arany dollárban bejegyzett követelés teljes pengő összege az árverési vételárba betudható legyen. (V. ö. C. Pk. V. 122/1934., JH. 1119.). A 16.301/1933. M. E. sz. rendelet értelmében pedig érdekelték azok, akik a sorozásra fennálló szabályok értelmében a felosztandó tömegből bár csak részleges kielégítést kaphatnának abban az esetben, ha az arany dollárban vagy a dollár meghatározott időpontbeli pénzlábara utalással megállapított követelés a sorrendi tárgyalás napját megelőzően utoljára jegyzett árfolyam középára alapján kiszámított pengő összeggel soroztatnék. Meg nem egyezés esetén az előző állapot szerint a különbözet bírói letétbe volt helyezendő, az érdekeltnek módjukban állott azonban, hogy a letétbe helyezendő pénzt valamely pénzintézetnél kamatoztassák. A rendelet elgondolása szerint az árverési vevő az érdekelttel való megegyezés hiányában, sőt azok megkérdezése nélkül a bíróságnál előterjesztett kérelmére abba a helyzetbe kerülhet, hogy a különbözetet 2% kamat ellében használhatja. Ez a 2% az eddigi kamatrendelkezésektől (általában véve 5%) elütő kamatláb, indokát valószínűleg abban találja, hogy a bírói letét után a letétpénztár kamatot nem fizet és hogy 2% több a semminél, továbbá bizonyos kárpótlás rejlik abban a rendelkezésben, hogy a 3 évnél régebbi kamatokat a sorrendi tárgyalás esetében is a tőkével egyenlő rangsorban kell számításba venni. Viszont nem hagyható figyelmen kívül az, hogy épen a törvényes rendelkezések folytán válhatnak az elég tekintélyes különbözet az árverési vevő által felhasználható valóságos kölcsöntartozásá,

amiért eddig még nem ismert alacsony kamatot fizet. Ha figyelembe vesszük, hogy az érdekeltek megegyezése alapján a különbözet pénzintézetben való elhelyezés útján lényegesen magasabb kamatot hajtott volna, és hogy a különbözetnek megfelelő összeg bárhol történt felvétele esetén az árverési vevő még ennél is lényegesebb kamatot lett volna köteles fizetni, úgy e rendelkezések által felmerülő veszteség szélesebb terjedelmű mint az általa okozott haszon.

A rendelet ajánlotta megoldási mód azonban nem kizárólagos. Emellett még más megoldási módok is figyelembe jöhetnek. A gyakorlatban nyilván az arany dolláros hitelező fog az átvállalással kapcsolatban az árverési vevővel a különbözet biztosítása tárgyában megállapodni és az érdekeltek ehhez hozzájárulnak. Ha ugyanis a 16.301/1933. M. E. sz. rendelet értelmében a különbözet bírói letétben tartása mellőzendő akkor, ha a felosztásban az érdekeltek megegyeznek, úgy az érdekeltek minden szempontból kisebb jelentőségű, a különbözet biztosítása tekintetében történt megegyezésének sem állhat útjában az új rendelet intézkedése.

A 6900/1931. M. E. sz. rendelet 1. és 3. §-ában rendelt letéti kötelezettség mérvét és módját utóbb a 450/1933. és 7600/1933. M. E. sz. rendeletek szabályozták. A 7600/1933. M. E. sz. rendelet hatályát az előbb közölt 10.800/1934. M. E. sz. rendelet hosszabbította meg 1935. december hó 22. napjáig bezárólag. A 450/1933. M. E. sz. rendelet 1934. december hó 22. napján lejáró hatályát a 2900/1934. P. M. sz. *rendelet* hosszabbítja meg 1935. december hó 22. napjáig bezáróan, minek folytán annak rendelkezéseit e napig terjedő időre is alkalmazni kell.

Az 1934. december hó 23-án hatályba lépett 10.810/1934. M. E. sz. *rendeletnek* 1. §-a az *aranyban teljesítendő fizetésekről* szóló 410/1932. M. E. sz. *rendeletnek* 1934. évi december hó 22. napján lejáró hatályát 1935. évi december hó 22. napjáig bezáróan meghosszabbítja. A 410/1932. M. E. sz. *rendelet* 1. és 2. §-ai szerint akkor, amikor az adós valóságos aranyban vagy arany érmében teljesítendő fizetést pengőben felajánlja, a hitelező a fizetés elhalasztását kívánhatja. Ebben az esetben azonban a 410/1932. számú *rendelet* hatályának megszűntéig fizetést nem követelhet. Az új *rendelet* 2. §-a értelmében az olyan hitelező, akinek javára valósággal aranyban vagy arany érmében való teljesítés van kikötve és aki e *rendelet* hatályba lépése előtt a követelés pengő értékben való elfogadása helyett a teljesítés elhalasztását választotta, jelen *rendelet* hatálybalépésétől számított 30 nap alatt közölheti adósával, hogy a követelésnek pengő értékben való kifizetését követeli. E nyilatkozat megtétele után azonban nem térhet vissza arra a kívánságára, hogy a fizetés a 410/1932. M. E. sz. *rendelet* 2. §-a értelmében elhalasztassék.

Az 1934. december hó 23. napján hatályba lépett 11.070/1934. M. E. sz. *rendelet* 1. §-a az 1932. évi 3200. M. E. sz. *rendelettel* szabályozott *használati díj fizetés* kedvezményét továbbra is fenntartja, a